

naskok na ta vroča zaželeni grič se je iznova izjavil. 400 mrtvih Italijanov je ostalo na mestu, med njimi mnogo ranjenih, katerih radi sovražnega ognja ni bilo mogoče spraviti. Tudi popoldanski in večerni sunki proti Zdravčini-Vermeljanu so se končali s težkimi izgubami za sovražnika. Pri Redipulji je udrla neka italijanska divizija v naše postojanke, a je bila potem vzdružen zapet ven, pri čemer je izgubila 1000 mož. Ta 1. julij je bil trd in slaven za c. in kr. armado. Največ je utegnil prestati neki brnski bataljon. Ko smo videli, kako je v njihovo postojanko tekom pol ure udarilo 400 granat, so menili Brnci, da to pač ni čisto nič, da so že vse kaj drugega doživeli. Odlikoval se je tudi neki črnovojni bataljon, ki je pustil pet italijanskih bataljonov, da so se približali na 400 korakov, in jih krotil nato s svojim ognjem do srečne odločitve. Ognjeni krst je prejel ta dan štirinajstletni prostovoljec Grill, ki je svoj čas služil kot mornariški učenec na ladji „Bremen“ severonemškega Lloyda.

2. julija ponoči in dopoldne bombardiranje. 3. julija je sovražnik z močnimi silami ponovil napad na Doberdobsko planoto in pri Redipulji prekoračil soški kanal in železniški nasip. Razvila se je ogorčena borba za naše postojanke, ki se je še ob 10. uri ponoči končala z umikanjem številno veliko močnejšega sovražnika. Mnogo, mnogo sto mrtvih in ranjenih Italijanov je obležalo po kršju pobočji.

4. julija ob 4. uri zjutraj je začel sovražnik boj z granatno točo, kateri so sledili sunki artiljerije. Tudi goriško predmostje so Italijani 3. julija zopetljuto bombardirali. V tolminskem prostoru je več italijanskih bataljonov poizkusilo juriš na vzhodne obrežne višine in celo na vrhovih in škrbinah krnske grmade se je ta dan vršil alpinški napad, ki ga je pripravila artiljerija; a je bil v divjem bajonetnem boju in bojenju moža z možem krvavo odbit.

0 preskrbi vojnih invalidov in njih svojcev.

Poročali smo deloma že o postavah, ki se tečejo te zadeve. Ponoviti pa hočemo še enkrat glavne določbe, da bodoje cenjeni čitatelji vedeli, kako se preračuna preskrbaino v zmislu najnovije cesarske odredbe.

Doklada za invalide se ravno po večji ali manjši izgubi delozmožnosti računa. Večja ali manjša delozmožnost se pa vpošteva le pri dokladu; pri odmeri penzije same se nič ne vpošteva, ker se tam dovoljuje doklado za ranjenost.

Doklada znaša za invalidno moštvo neglede na šaržo, če se zmanjša pridobitna zmožnost za 20 do 49 odstotkov 60 kron na eno leto ali 5 kron na mesec; pri 50 do 100 odstotkih izgube na pridobitni zmožnosti na leto 120 kron ali 10 kron na en mesec. Ce je invalid popolnoma nezmožen, oslepel, izgubil obe roki ali obe nogi 180 kron na leto ali 15 kron na mesec.

Kaj dobi torej invalid? Če hočemo odgovoriti na to vprašanje, moramo navesti določbe zakona z dne 27. septembra 1875. Tam pravi zakon, da dobi:

narednik	168 K
četovodja	144 K
nadesetnik	120 K
desetnik	96 K
prostak	72 K

letne pokojnine. Skupaj z državno doklado bo torej znašala invalidna podpora za nezmožnost

	20—49%	50—100%	popolna
narednika	228	288	348
četovodja	204	264	324
nadesetnika	180	240	300
desetnika	156	216	276
vojaka brez šarže	132	191	252

K tem zneskom se prišteje še doklada za rane 96 kron na leto ali 8 kron na mesec; ta se zviša na 192 K na leto, če je izgubil invalid eno roko ali eno nogo, in na 288 K, če je izgubil dva dela telesa ali je oslepel. Državna podpora se pa dovoljuje samo tistim invalidom, ki njih svojci ne dobivajo nikakršne preskrbine. Kjer dobivajo svojci preskrbaino, dobivajo samo invalidno podporo v zmislu zakona z dne 27. decembra 1875, in pa doklado za rane.

V zmislu te naredbe, kakor smo že zadnjič poročali, da dobē tudi svojci državne doklade po umrlih ali ubitih vojakih. V zmislu zakona znaša letna penzija vdove

narednika 270 kron, 2250 kron na mesec, četovodje 216 kron, 18— kron na mesec, nadeset. 180 kron, 15— kron na mesec, desetnika 144 kron, 12— kron na mesec, prostaka 108 kron, 9— kron na mesec,

K tej penziji spada še vzgojnina za sirote 48 K, če živi mati, če sirota nima ne očeta ne matere 72 K.

V zmislu naredbe z dne 12. junija pa dobe vdova in drugi svojci še posebno državno podporo. Ta znaša za vdovo 120 kron na leto; za zakonsko ali legitimirano siroto 12 K. Če je sirota brez staršev, znaša ta podpora 36 kron na leto, če je ena sama sirota, 30 K, če sta dve 24 K za vsako, če so tri in po 18 K, če so štiri ali več. Nezakonska sirota dobi 60 K na leto, če dobiva mati državno podporo. Če sirota nima matere, dobiva 108 K, če je samo ena sirota, če sta dve po 102 K, po 96 K, če so tri, če jih je več pa po 90 K.

Iz teh vrstic je pač razvidna preskrba naših vojakov, ki jih v vojni zadene nesreča. Pa tudi glede podpore za starše invalidov, za prastarše in druge svojce, je zadeva s tem pojazenjena; kajti tudi vsa druga preskrbaina in podpora se odmerja po istih načelih na podlagi postavki, ki smo jih že navedli.

Gospodarske.

Stanje sadenosnikov in vinogradov začetkom julija 1915. (Poročilo sadne vnovčevalnice zvezne kmetijskih zadrug na Štajerskem.) Po došlih poročilih filijalnih vodstev c. k. kmetijske družbe za Štajersko je stanje sadenosnikov in vinogradov sledče, ako se vzame 1 = jako dobro, 2 = čez srednjo, 3 = srednjo, 4 = pod srednjo, 5 = jako slab:

Jabolka: Dolina Ennse 3—4, zgornja Murska dolina 3, dolina Mürze 3—4, Safen- in Feistritz-dolina 2, dolina Raabe 1—2, Graška Murska dolina 3, Leibniška Murska dolina 3, spodnja Murska dolina 4, Dravsko dolina 3—4, Savinjska dolina 3—4, Savinska dolina 4.

Hruške: Dolina Ennse 3, zgornja Murska dolina 3—4, dolina Mürze 2—3, dolina Safena in Feistritz 2, dolina Raabe 2, Graška Murska dolina 3, Leibniška Murska dolina 3, spodnja Murska dolina 4, Dravsko dolina 3—4, Savinjska dolina 2—3, Savina dolina 3—4.

Slove in češplje: Dolina Ennse 4, zgornja Murska dolina 4, dolina Mürze 4, Safen-Feistritz-dolina 4, dolina Raabe 4, Graška Murska dolina 4, Leibniška Murska dolina 4, Dravsko dolina 4—5, Savinjska dolina 4—5, Savina dolina 3—4.

Breske in marelice: Dolina Ennse 4, zgornja Murska dolina 5, dolina Mürze 4—5, Safen-Feistritz-dolina 4—5, dolina Raabe 4—5, Graška Murska dolina 3—4, Leibniška Murska dolina 4—5, spodnja Murska dolina 3—4, Dravsko dolina 4, Savinjska dolina 3—4, Savina dolina 4.

Črešnje: Dolina Ennse 3, zgornja Murska dolina 3—4, dolina Mürze 2—3, dolina Safena in Feistritz 3, dolina Raabe 3, Graška Murska dolina 2, Leibniška Murska dolina 2, spodnja Murska dolina 2—3, Dravsko dolina 3, Savinjska dolina 3, Savina dolina 3.

Oreh: Dolina Mürze 3—4, Safen-Feistritz-dolina 3—4, dolina Raabe 2—3, Graška Murska dolina 2—3, Leibniška Murska dolina 2—3, spodnja Murska dolina 2, Dravsko dolina 2—3, Savina dolina 2—3, Savinjska dolina 2.

Vinograd: Safen-Feistritz-dolina 2, dolina Raabe 1—2, Graška Murska dolina 2, Leibniška Murska dolina 2, spodnja Murska dolina 2, Dravsko dolina 2, Savinjska dolina 2—3, Savina dolina 2—3.

Izpred sodišča.

Fajmošter in klerikalni poslanec - dražilec cen.

C. kr. okrajno sodišče v Radgoni je obseglo klerikalnega državnega poslanca fajmoštra dra. Potzinger zaradi neopravičenega draženja, kar se po domače imenuje oderuščo z živila, na 50 kron globe. Ta fajmošter je namreč svoje žito po pretirani ceni prodajal. Fajmošter dr. Potzinger s to kaznijo ni bil zadovoljen. Pritožil se je na višje sodišče v Gradvu. To sodišče pa mu je prvotno kazeno zvišalo na 300 kron globe. Zdaj bode ta krščanski mož menda le zadovoljen!

Razno.

Ogrska žetev. Veliko presenečenje prinaša izkaz ogrskega poljedelskega ministerstva glede pričakovane letosnje žetve. Cenili so žetev po-

sebno strogo in ker se žetvo delo že izvršuje, ni pričakovati spremembe števil. Gotovo je, da bode pšenična žetev na Ogrskem letos naravnost krasna. Prinesla bodo takšni uspehi, kakor se ga je le parkrat doživel. Pričakuje se nameč, da se bode želo na Ogrskem letos najmanje 46 milijonov meterskih centrov pšenice, medtem ko se jih je lansko leto komaj nekaj čez 28½ milijona meterskih centrov želo. Ako se k temu še prišteje žetev iz Hrvatske in Slavonije, potem bodo pridelali okoli 50 milijonov meterskih centrov pšenice. Pri tem je vpoštevati, da bodo tudi kakovost letosnje pšenice vsled dobrih vremenskih razmer mnogo boljša nego lanska. Tudi žetev rži prekaša z 12½ milijoni meterskih centrov ono lanskega leta za 1½ milijoni meterskih centrov. Prijetno presenečenje je tudi, da zaostaja žetev ječmena le malo za lansko. Tudi žetev ovs je ednaka lanski. S tem smo torej lahko prepričana, da je skrb za kruh in moko ne potrebna. Pričakovati je, da ne bodo treba več toliko z boljšo moko štediti in da bo dejno tudi gotovo od kmetskih pridelkov odvisne industrije svoje delo lahko nadaljevale. Še imamo velike zaloge iz zadnje koruzne žetve in pričakovati je tudi dobro letosnje žetev tega pridelka. Drugi plod stoji istotako dobro, tako da ne bodo krme primanjkovalo. Seveda je vse to pričakovati le tedaj, ako ogrska državna polovica svojega žetnega bogastva ne bodo skrivala za špekulantovski ključi, matveč ga bodo dala tudi drugim deželam brez težav na razpolago.

Važna razsodba najvišjega sodišča glede draženja cen. Vrhovno sodišče je izreklo, da je zločinski namen pri draženju cen podan že s tem, če prodajalec zahteva cene, ki so v primeri z proizvodnjalimi sredstvi očividno previsoke. Vseeno je, če je kupec zadovoljen z zahtevano ceno, zakaj v tem oziru ne gre za varstvo posameznega kupca, ampak za varstvo splošnih interesov. Javnost bo to razsodbo pozdravila, ker vsakdo, kdor izrablja v sedanjih težkih časih stiski ljudstva, zaslubi strogo kazen.

Cene sladkorju. Posamezni špekulant stršijo ljudi še vedno s tem, da bodoje v kratkem cene sladkorju poskočile. Opaziramo torej še enkrat, da prihaja iz Dunaja sledče uradno poročilo: Vladil se je posrečilo vprašanje sladkorja rešiti v toliko, da so rafinerije znaten znižale svoje zahteve glede cen. Po porabi domačega kontingenta, ki bo zadoščal še do konca julija, bo znašala cena kilograma sladkorja 1 krono in ta cena mora ostati brez pogojno neizpremenjena do 1. oktobra 1916. Tudi nov sladkor se ima primerno zaznamovati, da se onemogoči nepoštene manipulacije s starim sladkorjem.

List „Domaćin“ v Ljubljani je začasa vojne ponehal izhajati.

10 sinov v vojski. V Špitalcu pri Kamniku živi posestnica vdova Alojzija Drolz. Ima 10 sinov, ki so vsi v vojni. Od dveh sinov, ki sta služila pri 7. lovskem bataljonu, že od jeseni ni nobene vesti.

Proces v Sofiji. Na Silvestrov večer se je vršil v sofiskem meščanskem kazinu od bolgarskih umetnikov prirejen ples. V sijajno družbo je piletela proti polnoči bomba, ki je ubila 4 osebe in jih mnogo ranila. Med ubitimi sta se nahajala hčerka vojnega ministra generala Fičeva in sin generalstabnega šefa Bojadžijeva. Atentat je izrazil v celi Bolgariji velikansko razburjenje. Bilo je jasno, da izvira iz političnih motivov in domnevalo se je, da so atentat povzročili Srbi ali Rusi, da se maščujejo nad bolgarskimi državniki, ki so bili z ministerskim predsednikom Radoslavovom na čelu na plesu. Policijska preiskava je imela kmalu uspeh. Aretirali so 7 oseb, po večini Makedoncov, katerim je načeloval referent pri najvišjem bolgarskem računskem dvoru Vincenc P. Anastasov. Kmalu se je dognalo, da je to prava atentatorska organizacija, katere glavni voditelji so bili Anastasov, neki Giorgij Ilijev ter Kristo Gergijev, dva mlada postopaca. Organizaciji je pripadal tudi sin sofiskega odvetnika Dobrinovića. Na inicijativo tega zadnjega poskusili so najprvo starega Dobrinovića umoriti. Pozneje je pripravil Anastasov atentat v sofiskem kazinu in obljubil svojim pomagačem 10.000 levov nagnede. Zaupal jim je, da hoče doseči padec se-

